

DECIZIE

05 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând recursul depus de Andrei Năstase, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Andrei Năstase, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, împotriva Comisiei Electorale Centrale, terții Biroul Politici de Reintegrare din cadrul Cancelariei de Stat a Guvernului Republicii Moldova, Comisia Unificată de Control din cadrul Cancelariei de Stat a Guvernului Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției cu privire la anularea parțială a actului administrativ, constatarea încălcărilor și obligarea modificării actului administrativ,

împotriva încheierii din 02 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către Andrei Năstase, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova,

c o n s t a t ă :

La 29 septembrie 2020 Andrei Năstase, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de către Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale (în continuare CEC), terții Biroul Politici de Reintegrare din cadrul Cancelariei de Stat a Guvernului, Comisia Unificată de Control din cadrul Cancelariei de Stat a Guvernului și Inspectoratul General al Poliției solicitând:

- anularea parțială a hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4301 din 26 septembrie 2020 ca fiind ilegală în partea stabilirii/deschiderii numărului total de 42 secții de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria) conform anexei la hotărârea menționată,

- constatarea încălcării art. 32 alin. (3) lit. b), c) Cod electoral de către Comisia Electorală Centrală la formarea numărului de secții de votare în număr de 42 pentru

alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria) conform anexei la hotărârea menționată,

- constatarea încălcării art. 32 alin. (1) lit. b), c) Cod electoral de către Biroul Politici de Reintegrare, cu referire la manifestarea pasivității în vederea elaborării propunerilor legate de cele 42 secții de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria) conform anexei la hotărârea menționată cât și lipsei obiecțiilor formulate,

- obligarea Comisiei Electorale Centrale să modifice numărul de secții de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria) ținând cont de prevederile art. 32 alin. (3) lit. b), c) Cod electoral.

Prin încheierea din 02 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarată inadmisibilă acțiunea înaintată de către Andrei Năstase, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, din motivul nerespectării procedurii prealabile (f.d. 213-221).

La 03 octombrie 2020 Andrei Năstase, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, a depus recurs împotriva încheierii din 02 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu restituirea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la etapa admisibilității cererii (f.d. 230-231 verso).

În motivarea recursului a invocat că instanța de judecată nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea admisibilității cererii de chemare în judecată, la aprecierea caracterului și regimului juridic al cererii instanța de judecată a calificat incorect raportul juridic material litigios, determinând incorect norma aplicabilă speței, astfel a încălcat prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), b) și c) Cod de procedură civilă.

A menționat că, prevederile art. 72 alin. (3) Cod electoral, nu delimitează tipul/felul acțiunii în contencios administrativ (în obligare, constatare, anulare, impunere la acțiune, control normativ etc.) pentru care nu trebuie respectată procedura prealabilă, respectiv la momentul depunerii contestațiilor în materie electorală nu se impune respectarea procedurii prealabile.

Consideră că, potrivit art.5 alin.(3) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22.12.2017, la caz este aplicabilă norma specială prevăzută de art. 72 alin. (3) Cod electoral în raport cu prevederile art. 207 și 208 Cod administrativ.

A relatat că, potrivit solicitărilor formulate în cererea de chemare în judecată, reiese cert că nu s-a solicitat instanței de judecată obligarea Comisiei Electorale Centrale să emită un act administrativ, dar *per a contrario* au fost aduse argumente și solicitări în vederea anulării hotărârii emise de CEC.

A conchis că, legea specială nu impune și nu stabilește forma/tipul acțiunii în contencios administrativ pentru care nu este obligatorie procedura prealabilă, iar obiectul contestației asupra hotărârilor emise de CEC la fel nu este determinat prin lege, fapt ce oferă posibilitate părților de a înainta acțiune în contencios administrativ fără a ține cont de tipurile solicitărilor formulate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, la caz, reclamantul Andrei Năstase, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, a inițiat un litigiu electoral solicitând controlul judecătoresc de legalitate a hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4301 din 26

septembrie 2020 „Cu privire la organizarea secțiilor de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria), municipiul Bender și unele localități ale raionului Căușeni în cadrul alegerilor Președintelui Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020”.

În conformitate cu art. 74 alin. (6) Cod electoral, împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel – un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 02 octombrie 2020. Astfel, recursul depus la 03 octombrie 2020 de către Andrei Năstase, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, este în termen.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 02 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de fond a stabilit greșit starea de fapt în prezenta cauză, aplicând și interpretând eronat normele de drept procedural pertinente, motiv din care recursul urmează a fi admis și anulată încheierea din 02 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

Din materialele cauzei s-a constatat că prin încheierea din 02 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Năstase, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, a fost declarată inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ, soluție pe care completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție o consideră greșită.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană, care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Art. 207 Cod administrativ, prevede modul de examinare a admisibilității acțiunii în contencios administrativ.

Astfel, conform alin. (1) al acestui articol, instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Totodată, alin. (2) lit. f) al aceluiași articol, stipulează că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208.

Conform art. 208 Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, pînă la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Dacă autoritatea publică competentă decide cu privire la cererea prealabilă, deși termenul pentru depunerea cererii prealabile nu a fost respectat, acțiunea în

contenciosul administrativ este oricum admisibilă. Această prevedere nu se aplică în cazul în care printr-un act administrativ individual este favorizat un terț.

Dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acțiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual.

O acțiune în realizare se admite numai dacă reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere prin care a solicitat realizarea, tolerarea sau omiterea unei acțiuni.

O acțiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare.

Din pretențiile formulate de Andrei Năstase, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Colegiul constată că prin acțiunea înaintată reclamantul pretinde anume anularea parțială a hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4301 din 26 septembrie 2020 „Cu privire la organizarea secțiilor de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria), municipiul Bender și unele localități ale raionului Căușeni în cadrul alegerilor Președintelui Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020”, exprimându-și dezacordul cu stabilirea/deschiderea a 42 secții de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria) conform anexei la hotărârea menționată și, respectiv modificarea acestui număr de secții de votare pentru alegătorii din aceste localități în corespundere cu prevederile art.32 alin.(3) lit.b), c) din Codul electoral.

În acest sens, Colegiul consideră imperios de notat prevederile art. 72 alin. (3) Cod electoral, care statuează că, contestațiile privind acțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale și ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului se depun, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Chișinău în termen de 3 zile calendaristice de la data săvârșirii acțiunii sau adoptării hotărârii.

Din interpretarea coroborată a acestor prevederi legale, completul notează că, instanța de fond a dat o interpretare greșită tipului acțiunii în contencios administrativ fiind succedată și de concluzia eronată privind necesitatea respectării procedurii prealabile.

Colegiul reține că, instanța de fond urma să verifice admisibilitatea prezentei acțiuni reieșind din natura formelor activității administrative. În special, la caz, urmează ca admisibilitatea să fie apreciată prin prisma art. 12 și art. 206 alin. (1) lit. e) Cod administrativ, iar în funcție de răspunsul dacă este sau nu hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4301 din 26 septembrie 2020 un act administrativ normativ, instanța de fond necesită și să decidă.

Conjunctura ipotezelor descrise supra profilează justețea argumentelor recurentului, iar drept consecință netemeinicia încheierii adoptate de către instanța de fond.

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a anula încheierea instanței de fond și a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru rejudecare.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depus de către Andrei Năstase, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Se anulează încheierea din 02 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău adoptată în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de Andrei Năstase, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, împotriva Comisiei Electorale Centrale, terții Biroul Politici de Reintegrare din cadrul Cancelariei de Stat a Guvernului Republicii Moldova, Comisia Unificată de Control din cadrul Cancelariei de Stat a Guvernului Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției cu privire la anularea parțială a actului administrativ, constatarea încălcărilor și obligarea modificării actului administrativ, și se restituie cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru rejudecare.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh